

És un guepard?

Per Stephen S. Tolan

© 1996 Stephen S. Tolan

Són temps difícils per educar, ensenyar o ser un nen superdotat. A mesura que el terme "superdotat" i la inusual capacitat intel·lectual a què aquest fa referència esdevenen cada cop més políticament incorrectes, la institució a càrrec de l'educació canvia la terminologia i el seu enfocament.

El ser superdotat/da, és a dir, la capacitat mental integradora i global, pot ser descartada i substituïda per "talents" fragmentats, que semblen menys amenaçadors i teòricament més fàcils per ser tractats a les escoles. En lloc de considerar-lo una realitat de desenvolupament intern que afecta cada aspecte de la vida del nen, "el talent intel·lectual" és percebut, cada cop més, com un sinònim (i limitat a) d'èxit acadèmic.

Al nen que va bé a l'escola, treu bones notes, guanya premis, i "aconsegueix resultats" més enllà de les normes per a la seva edat, se'l considera un talent. El nen que no ho fa, no importa quines capacitats intel·lectuals innates o nivell de desenvolupament tingui, és molt probable que cada cop menys se l'identifiqui o se'l faci servir.

La metàfora del guepard ens pot ajudar a veure el problema que existeix amb el pensament orientat cap a aconseguir resultats. El guepard és l'animal més ràpid sobre la terra. Quan pensem en els guepards, és probable que pensem en primer lloc en la seva velocitat. És vistós. És impressionant. És únic. I fa que se l'identifiqui ràpidament. Com els guepards són els únics animals que poden córrer 70 milles per hora, si cronometres a un animal corrent a 70mph, **ÉS UN GUEPARD!**

Però els guepards no sempre estan corrent. De fet, només són capaços de mantenir la velocitat màxima per un temps limitat, i després d'això necessiten un considerable període de descans.

No és difícil identificar un guepard quan no està corrent, sempre i quan coneguem les seves altres característiques. És de color or amb taques negres, com un lleopard, però també té marques negres singulars, com a llàgrimes, sota dels seus ulls. El seu cap és petit, el cos prim, les potes inusualment llargues - totes les característiques corporals fonamentals per a un corredor. I el guepard és l'únic membre de la família dels felins que no té urpes retràctils. Altres felins repleguen les seves urpes per mantenir-les afilades, com a ganivets de tall guardats en una beina – les urpes del guepard no estan dissenyades per a tallar, sinó per a la tracció. El guepard és un animal dissenyat biològicament per córrer.

El seu aliment principal és l'antílop, també un corredor prodigiós. L'antílop no és ni gran ni massa pesat, de manera que al guepard no li cal gaire força ni volum per vèncer-lo. Només velocitat. A les planures obertes de del seu hàbitat natural, el guepard és capaç de capturar un antílop simplement corrent.

Mentre que el disseny del cos en la natura està dissenyat per a una utilitat, també crea una poderosa força interna. El guepard necessita córrer!

Malgrat el seu disseny i les seves necessitats, també són necessàries certes condicions si ha d'assolir les seves famoses 70 milles per hora, a velocitat màxima. Ha d'haver complert totalment el seu creixement. Ha d'estar sa, en forma i descansat. Ha de tenir molt espai per córrer.

A més a més, està molt més motivat a córrer quan té gana i hi ha antílops per caçar.

Si a un guepard se'l tanca en una gàbia de 10 x 12 peus, tot i que es mourà amunt i avall i es llançarà contra les barres frustrat i inquiet, no correrà 70 milles per hora.

ÉS ENCARA UN GUEPARD?

Si un guepard té prou en anar a només 20 milles per hora per anar a caçar conills per alimentar-se, no anirà a 70 per caçar. Si ho fes, passaria de llarg la seva presa i quedaria afamat! Encara que podria córrer més pel seu compte per fer exercici, divertir-se o per satisfer les seves necessitats internes, quan només se li donen conills per menjar, el guepard caçador només correrà suficientment ràpid per atrapar un conill.

ÉS ENCARA UN GUEPARD?

Si a un guepard se l'alimenta només amb el pinso del zoo no podrà córrer de cap de les maneres.

ÉS ENCARA UN GUEPARD?

Si un guepard està malalt o si s'han trencat les seves potes, ni caminarà.

ÉS ENCARA UN GUEPARD?

I, finalment, si el guepard només té sis setmanes, encara no pot córrer 70mph.

ÉS, DONCS, NOMÉS UN GUEPARD EN POTÈNCIA?

Un sistema escolar que defineix el ser superdotat (o tenir talent) com un comportament, un assoliment d'èxits, mostra un compromís igual en la seva habilitat per reconèixer els seus estudiants amb gran talent i donar-los-hi el que necessiten, com el que tindria el zoo al reconèixer i donar als guepards el que necessitessin si només busquessin aconseguir velocitat. Quan un guepard corre a 70 milles per hora, no és cap particularitat "remarcable" del guepard. Encara que està fent el que altres no poden fer, té un comportament normal per a qualsevol guepard.

Per a qualsevol dels altres grans felins –lleons, tigres, lleopards- els atributs biològics dels guepards els hi semblarien deformitats. Lluny de ser el "millor felí", el guepard no semblaria ser ni tant sols un felí. No és prou pesat per abatre un nyu; les seves urpes no retràctils no li permeten tenir-les suficientment afilades per esquinçar la doble pell del nyu. Donada la tendència dels guepards a l'activitat, els felins que passen la major part del temps dormint al sol podrien qualificar al guepard d'hiperactiu.

De la mateixa manera que els guepards, els nens superdotats poden ser fàcils d'identificar. Si una nena s'ensenyava Grec a si mateixa als cinc anys, sap llegir al 8è nivell amb sis anys, i sap àlgebra al 2n nivell, podem assumir fàcilment que aquesta és una nena superdotada. Encara que el món pot considerar aquestes activitats com a "èxits", no és una nena més "exitosa" que una altra que funcioni normalment d'acord amb el seu propi disseny biològic, la seva capacitat mental innata. A aquesta nena se li ha donat clarament espai per córrer i un motiu per fer-ho. Està saludable i en forma i no se li han impossibilitat les seves capacitats. No cal saber molt de les característiques d'aquets nens superdotats per saber-los reconèixer.

No obstant, les escoles són per als nens extraordinàriament intel·ligents el que els zoos són pels guepards. Moltes escoles els hi proporcionen gàbies de 10 x 12 peus, donant així a les ments superdotades una manca d'espai totalment insuficient per aconseguir els seus màxims potencials. Molts nens superdotats estan asseguts a les classes de la mateixa manera que els felins seuen a les seves gàbies, amb ulls apagats i amb silenci. Alguns, incapaços de resistir l'impuls interior –encara que no poden exercir-lo– caminen amunt i avall, grunyint i donant cops als seus guardians, o es llancen contra els barrots fins que fan mal a si mateixos.

Fins i tot les escoles de mentalitat oberta i progressista són propenses a crear un medi que, de la mateixa manera que els guepards engabiats en zoològics ben informats, els hi permet cert moviment moderat, però no espai suficient per a que el guepard que creix desenvolupi l'estamina i els músculs necessaris per a ser un corredor de 70 milles per hora. Els nens en gàbies o entre tanques, per molt brillants que siguin, és probable que no ho semblin; si es priva les seves ments d'exercici durant massa temps, aquests nens mai seran capaços d'aconseguir el nivell de funcionament mental per al qual estan dissenyats.

Els zoos, per molt espai que proporcionin als seus guepards, no els hi dona per menjar antílop, desafiant-los així a córrer a la seva màxima potència o bé a que passin gana. De la mateixa manera, les escoles proporcionen pocs reptes pel desenvolupament de les ments privilegiades. Fins i tot un programa per superdotats probablement només proporcionarà l'equivalent intel·lectual a caçar conills a 20 milles per hora (mentre que, a vegades, s'etiqueta als nens que se sospita que tenen una intel·ligència extrema com a "posseïdors d'un baix rendiment", per no posar al màxim els seus potencials per caçar aquets conills!!!). Si no hi ha una programació especial, les escoles proporcionen l'equivalent acadèmic de menjar chow del zoo, un menjar que no requereix esforç de cap mena. Alguns nens opten per no ingerir aquest tipus de menjar, poc atractiu i mort.

Per desenvolupar no només la capacitat física sinó també l'estratègia per atrapar antílops a la natura, un guepard ha de tenir antílops per caçar, espai per aconseguir-los i un model de guepard on emmirallar-se que li mostri com fer-ho. Sense instruccions i pràctica és poc probable que sigui capaç d'aprendre habilitats essencials de supervivència.

Un documental recent sobre els guepards al país dels lleons, mostra un fet curiós de la vida a la natura. Els lleons maten els cadells de guepard. No se'ls mengen, només els maten. De fet, sembla ser que s'esforcen per trobar-los i matar-los (encara que els

guepards no puguin probablement amenaçar la supervivència dels lleons). És insidia? Recreació? Ningú ho sap. Només sabem que els lleons ho fan. Les mares guepard han d'ocultar els seus caus i fer grans esforços per protegir-los, entrant i sortint del cau, a recer de la nit profunda, o quan els lleons estan lluny. Els nens molt superdotats i les seves famílies se senten sovint com els guepards al país de lleons.

En algunes escoles, als nens superdotats se'ls hi demana que facin allò pel qual mai han estat dissenyats per fer (com els guepards als qui se'ls hi demana que esquincin un nyu amagat amb les seves urpes, -- després de tot els lleons ho poden fer!!!) mentre que els atributs que són un aspecte natural d'una capacitat mental inusual—la intensitat, la passió, la forta energia, independència, raonament moral, curiositat, humor, un interès inusual i insistència en la veritat i la precisió—es consideren els problemes que s'han d'arreglar.

Els nens superdotats es poden sentir envoltats per lleons que es burlen o els defugen per les seves diferències, els quals, fins i tot, poden arribar a trencar-los les cames o drogar-los per mantenir-los en moviment, però més lents, d'acord al pas dels lleons. No és d'estranyar, doncs, que tractin de fugir; se'ls disfressaria amb un vestit de lleó per passar inadvertits? Contraatacarien?

Aquesta metàfora, com qualsevol altra, finalment deixa de funcionar. Els nens molt superdotats no tenen marques al cos ni urpes retràctils per les quals puguin ser identificats quan no actuen. A més a més, l'habilitat del guepard per córrer a 70 milles per hora és un fet diferencial fàcilment mesurable. Els nens molt superdotats són molt diferents els uns dels altres, per tant no hi ha una sola habilitat que els faci diferenciables, fins i tot quan actuen; a més a més, les fites més grans d'un nen poden estar fora de la definició acadèmica universal de què és resultats i per tant passar totalment desapercebudes. Mentre que aquesta veritat pot salvar alguns nens de morir assassinats sense cap motiu pels lleons que ronden, també fa que quedin totalment amagats d'allò que realment són, nens amb unes diferències innates poderoses i profundes que abracen tot, com les diferències entre els guepards i els altres felins.

Que no siguin fàcilment reconeguts, no vol dir que no hi hagi manera de reconèixer-los. Simplement significa que es requereix més temps i més esforços per fer-ho. Els educadors poden aprendre els atributs d'una intel·ligència poc comú i observar suficientment a prop per identificar aquests atributs en els nens a nivell individual. Poden reconèixer que aquests nens molt superdotats no només poden fer moltes coses que els altres no poden, sinó que també no poden fer altres que sí que poden els nens normals.

Cada organisme té una força interna per complir amb el seu disseny biològic. El mateix passa amb els nens excepcionalment brillants. De tant en tant, es necessita traure barreres i ampliar els tancaments. El menjar chow del zoo —simple i barat com és— necessita ser substituït, de tant en tant, per presses mentals desafiantes, vives.

Més que això, les escoles han de creure que és important fer l'esforç, que aquests nens no només tenen les necessitats de tots els altres nens a l'hora de ser protegits i que en tinguin cura d'ells, sinó que tenen tant DRET com els altres a tenir satisfetes les seves necessitats.

La biodiversitat és un principi fonamental de la vida al nostre planeta. Permet que la vida s'adapti al canvi. A la nostra cultura, els nens superdotats, com els guepards, estan en perill. Com els guepards, estan aquí per una raó; omplen un nínxol particular en el disseny de la vida. Els zoos, siguin quines siguin les seves limitacions, poden ser fonamentals per a la supervivència dels guepards; molts estan fent tot el possible per oferir els seus presoners el que necessitaran finalment per sobreviure a la natura. Les escoles poden fer el mateix pels seus nens superdotats.

A menys que no ens comprometem a salvar aquets nens, continuarem perdent-los i amb ells qualsevol benefici únic que la seva existència pogués proporcionar a l'espècie humana, de la qual ells en formen part fonamental.

Nota: Si us plau, difoneu aquest article al màxim si el trobeu útil. No obstant això, s'agrairia la seva adequada atribució (al seus autors).